

Innholdsoversikt :

I	Generelt om kommunen og byvassdragene	s.2
	Oslo – bærekraftig by	”
	Byøkologisk program	”
	Byutvikling, byggesaker og høringer	”
	Samarbeidsforum for vassdrag	s.3
	Offentlig interesse for det blågrønne miljøet	”
	Kommunal satsing	”
	Bjørvikaplanen – AHA til Bjørvika	”
	'Historisk blå liste' - en milepel i vår viten	”
II	Oslovassdragene i 2004	s. 4
	Lysakerelva fra Bogstadvannet til Lysaker	s. 4
	Mærradalsbekken – fra Bogstad til Bestumkilen	s. 5
	Hoffselva og Makrellbekken	s. 6
	Frognervassdraget	s. 7
	Akerselva	s. 9
	Hovinbekken	s. 10
	Alna – ikke bare visjoner	s. 11
	Østensjøvannet – vern og forvaltning	s. 12
	Miljøprosjekt Ljanselva	s. 13
	Ellingsrudelva – og samspill med Lørenskog kommune	s. 14
	Gjersjøelva – i naboskap med Oppegård kommune	s. 15
	Andre vann- og miljøtema	s. 16
III	Oslo Elveforums organisasjon	s. 18

Oslo Elveforums årsmelding for 2004

Oslo Elveforum ser det som sin hovedoppgave å støtte opp om Oslo kommunes og andre institusjoners arbeid med å verne, rehabiliterer og gjenåpne byens elver, slik at de fremstår rene og rensset med et rikt biologisk mangfold, med optimal vannføring og med grønne publikumsåpne elvebredder.

(Vi avgrensner vårt arbeid til vassdragene i byggesonen mellom marka og fjorden.)

I Generelt

Også for 2004 er det grunn til å gi uttrykk for anerkjennelse av Oslo kommunes aktive holdning til rehabilitering av Oslo vassdragene. Kommunale planer og tiltak spesielt for Alna og Groruddalen med gjenåpningen av elva ved Hølaløkka, viser at kommunen mener alvor i arbeidet med å rehabiliterer og gjenåpne Oslos elver.

Samarbeidet mellom Oslo kommune og Oslo Elveforum om registrering av drøyt tyve mil lukkede elveløp og sidebekker i en historisk ” blå liste” er perspektivrikt. Den vil bli til nytte for planleggere, utbyggere, arkitekter og for byfolk flest med interesse for byens historie og utvikling. En foreløpig utgave med kart og tekst ble utarbeidet i 2004 i samarbeid med Vann og avløpsetaten og blir supplert og korrigert i 2005

Oslo – bærekraftig by

Selv om svært mye ennå gjenstår hva gjelder opprusting av Oslos blågrønne infrastruktur, finner vi likevel grunn til fortsatt å gratulere Oslo som europeisk miljøby 2003 og ønske til lykke med videreføringen av de mål og strategier som Oslo bystyre har trukket opp i **Kommuneplan 2004 mot 2020**, vedtatt 25.mai 2004.

Byøkologisk program

Oslos politiske myndigheter har ved flere anledninger gitt offisielt uttrykk for ønsket om at byens vassdrag må gjenåpnes der det er mulig. Denne holdningen er senest bekreftet i kommuneplanen og i vedtaket 11. juni 2003 av Byøkologisk program 2002 – 2014 kap. 3.2.2 der det bl.a.heter:

”... Oslos elver skal renses og rørlagte strekninger åpnes der det er mulig.....Det utarbeides egne planer for hver av Oslos elver i samarbeid mellom Oslo kommune, Oslo Elveforum og berørte bydeler og rettighetshavere for å sikre en samordning av brukerinteressene knyttet til vassdragene.”

Byutvikling, byggesaker og høringer

Alle større byutviklingsprosjekter og de fleste plan- og byggesaker gjelder områder i byggesonen med åpne vassdrag eller historisk lukkede elver og bekker.

En hovedutfordring i planarbeidet er manglende kunnskap om og iblant manglende respekt for byens vassdrag og kantonene langs dem, spesielt blant utbyggere. I noen grad gjør dette seg gjeldende også blant kommunens planleggere, enda om dette forholdet er i ferd med å rette seg. Det er ikke minst på dette området Oslo Elveforum ønsker å fungere som konstruktiv vaktbikkje og inspirator. Sammen med de lokale elvegrupper og venneforeninger gir vi innspill til planarbeidene, avgir høringsuttalelser i aktuelle saker eller tar kontakt med utbyggere og faginstanser.

Vassdragsforum (SaFoVa) – dokument om vern av kantsonen.

Det tverretatlige Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo, ledet av Byrådsavdeling for Miljø og samferdsel er en viktig instans i det aktive arbeid for å inspirere til et mer innsiktsfullt tverrfaglig arbeid med Oslovassdragene. I forumet deltar de aktuelle kommunale etater samt Fylkesmannen i Oslo og Akerhus, Norges Vassdrags- og Energidirektorat, Statens Vegvesen, Oslo og Omland Friluftsråd og Oslo Elveforum.

Som et verdifullt hjelpemiddel for saksbehandlere og utbyggere lagde SaFoVa i 2003 **en sjekklister som peker på de viktigste forhold en skal ta hensyn til ved planlegging og utbygging langs vassdrag eller på steder der det er kjent at det befinner seg et nedgravd vassdrag.** I 2004 er dette fulgt opp av **et dokument som viser til aktuelle krav i forbindelse med vern av kantsonen langs vassdragene.**

Flere offentlige og halvoffentlige institusjoner viser nå betydelig interesse for å verne og rehabilitere det blågrønne miljøet. Det gjelder tradisjonelt ”tunge” tekniske institusjoner som Norges Vassdrags- og Energidirektorat og Staten Vegvesen Oslo. Også Statsbygg viser gode takter. Vi vil også nevne Arkitekthøgskolen i Oslo med sin nye ”vann-i-by” profil som utvilsomt etter hvert vil få betydelige ringvirkninger i byens utbyggermiljø. Friluftsetaten har etablert en egen vassdragsgruppe som står i kontinuerlig kontakt med Vann- og avløpsetaten og øvrige berørte etater.

Kommunebudsjett og administrasjon

I budsjettet for 2005 er det avsatt betydelige midler til videre rehabiliteringsarbeid i Alnavassdraget og til videreføring av planarbeid for rehabilitering/gjenåpning spesielt av Gaustadbekken og Hovinbakkens nedre del fra Økern til Klosterenga.

Bjørvikaplanen – AHA til Bjørvika

Iverksettingen av Bjørvikaplanen vedtatt august 2003 har i 2004 tatt utgangspunkt i fjordfronten med sikte bla på å kvalitetssikre møtet mellom land og vann. Oslo Elveforum har med interesse deltatt i referansegruppen for konkurransen om utforming av allmenningene og havnepromenaden i Bjørvika. Vi har ønsket å minne om våre intensjoner med ”**AHA til Bjørvika**”, vårt bidrag til Bjørvikaplanleggingen i 2003 med alternative reguleringsforslag i samarbeid med Miljøforeningen Akerselvas Venner.

Med basis i premissene for Bjørvikaplanen og støtte i de fremherskende politiske holdninger til blågrønne verdier og i særdeleshet til kulturhistorien, håper vi fortsatt at Middelalderbyen vil bli innrammet av Alna i nord og Hovinbekken i syd – som føres til eller i nærheten av Middelaldervannspeilet. En gjenåpning av den tidligere Nylandsveien langs Akerselva under jernbanesporene på Oslo S synes det også være mulig å oppnå (AHA!) - . En symbolsk markering av Tøyenbakkens utløp er tatt med i den vedtatte plan

'HISTORISK BLÅ LISTE' – EN MILEPEL I VÅR VITEN OM OSLOVASSDRAGENE

Over 200 kilometer av vassdragene i byen er ”bortebekker”. Oslo Elveforum har lenge ønsket å kunne spore opp de gamle løpene og vise denne delen av byhistorien. Våren og sommeren 2004 har elvevenner vært på bekkejakt ved de 10 hovedvassdragene, og historiske kart er gransket. Åpne og lukkede strekninger er registrert med koder på kart, i tekst og tabeller i et nært samarbeid med kartkompetansen i Oslos Vann- og avløpsetat. En foreløpig versjon ble presentert i september 2004, og arbeidet med supplering og kvalitetssikring fortsetter inn i 2005. - Vi håper dette kan bli et verktøy til støtte i kommunens arealbruksstrategi – og bli til glede og nytte for byfolk, politikere, planleggere og utbyggere.

II: OSLOVASSDRAGENE I 2004

LYSAKERELVA - FRA BOGSTADVANNET TIL LYSAKER

Lysakerelva er en sjeldenhet, både fordi den er den eneste av våre elver som er åpen på hele strekningen (unntatt vei-og banekryssinger) – og fordi den byr på et mangfold av biotoper og mange minner om en aktiv fortid.

På vassdragets nedre løp vurderes det store utbyggingsforslag tett inn til elvebredden på både Oslo- og Bærumsiden. Tidligere har tillatelser blitt gitt til høye bygg langt innenfor 20 m grensen, og nå vil flere utbyggere oppnå den samme dispensasjon. Venner av Lysakerelva har lagt inn en tungt begrunnet høringsuttalelse mot planene for Mustadtomta som ville bringer flere enn 300 boenheter på de siste ubebygde arealene nedenfor Granfoss.

Vår høringsuttalelse om en ny, utvidet jernbanebru over Lysakerelva er ikke tatt til følge, og Oslo Bystyre har vedtatt byggingen, til tross for at løsning for firesporstrasé Skøyen-Lysaker ikke er avklart.

Oslo Elveforum er representert i en arbeidsgruppe som Vestre Aker bydel har nedsatt, for å fremme løsninger til å bøte på den økte flomhyppigheten i Sørkedalselva..

Et interimstyre er etablert for å stifte en venneforening for hele Lysakervassdraget. Foreningens formålsparagraf nevner behov for en helhetlig forvaltning av vassdraget som trekker lokal kjennskap inn i vern av natur-, historie- og kulturmiljøet langs vassdraget.

Sollerudstranda skole har i 2004 fortsatt sitt gode samarbeid med Lysakerbyen Næringsvel om bl.a. fiskeforvaltning og overvåking av vannkvalitet, forurensninger og annet i den lakseførende delen av elva.

Det ble løst 41 fiskekort og levert inn 25 fangstmeldinger. Fangsten av sjøørret lå på et normalnivå med en total sum på 27 kg - og med en snittvekt på rundt kiloet. Mengden innrapportert laks var 14 kg, og dette er langt lavere enn normalt. Det er derfor gledelig at det under sommerens yngelbestandsregistrering ble funnet en langt bedre bestand av laks enn de foregående årene.

Skiltsystemet ble gjennomgått i høst og framtrer som ryddig, estetisk og informativt.

Når det gjelder bygging av ny jernbanebru over Lysakerelva, er skolen allerede involvert. Vi er blitt kontaktet for å være med på å utarbeide tiltak som anses som nødvendige for å skåne fisken i størst mulig grad under byggearbeidene.

Fagrådet for forvaltning av laks og sjøørret i Lysakerelva har lenge arbeidet for at også Oslo kommune skal være representert på fagrådsmøtene. Oslo kommune har nå endelig vedtatt å sende en representant til disse møtene, og dette setter vi stor pris på.

MÆRRADALSBEKKEN – FRA BOGSTAD TIL BESTUMKILEN

Mærradalsbekken har sine øverste kilder i Voksenåsbekken, som renner dels åpen, dels lukket i villahager ned gjennom brattlendet vest i Holmenkollåsen og Voksenlia mot det århundregamle jordbrukslandet til Voksen gård. I det fine edelskogområdet der kommer Voksenbekken innpå fra Ankerveien ved Bogstad camping.

En hyggelig turvei følger bekkeløpet videre sørover til Jarbakken i Hovseterdalen, der bekken forsvinner i en rist og er lukket ca 800 meter videre. Historisk Blå liste viser at det kommer to lukkede sidebekker fra øst, Grinibekken og Jarbakkbekken, som kan bli vurdert for gjenåpning i omreguleringen av den såkalte ”nye Sørkedalsveien”.

I Hovseterdalen lå seteren til Hoff (Hov) gård og flere husmannsplasser inntil utbyggingen av Hovseters boligblokker i 1970-årene. Bekken ble da lukket med utgravde masser derfra, og omgjort til et grønt friareal med balløkker og skibakker og med en god turvei. Bekken renner fortsatt like under grønnsværet, og Mærradalsgruppen i Oslo Elveforum ville få vurdert om det er mulig å gjenåpne noe av bekkeløpet gjennom Hovseterdalen.

Sammen med Røa bydel og Røa Vel engasjerte de et team av landskapsarkitekter, som i 2002 utarbeidet rapporten *Hovseterdalen – ”Skisse for natur- og miljøpark”*. Den bygger bl.a. på en idéskisse fra 1998 om en helhetsplan for Hovseter med tanker om en økologisk sone i Hovseterdalen. Disse planene er fortsatt aktuelle og er omtalt i den nye kommunedelplanen for friluftsliv, som ble utarbeidet høsten 2004 og vedtatt i mars 2005. Åpningsønskene bør bli drøftet påny sammen med bydel Vestre Aker og etatene.

Bekken går skjult under Østeråsbanen og Sørkedalsveien og starter sitt åpne løp gjennom Mærradalen med en frisk foss. Dalen har bratte lier og en rik vegetasjon velkjent av botanikere. På høydedraget i øst lå Nordre Huseby gård. Forsvaret og Garden holder til på jordbrukslandet ved Husebyskogen – med trimløype og stier ned i Mærradalen. .

Nedfall og rydding av kratt og trær gjør det vanskeligere å ferdes i terrenget utenom den gode turveien som følger bekken i slyng og sving ned til Ring 3. Blå-liste-registreringen sommeren 2004 avmerket alle de små sidebekkene ned åssidene. Ikke alle er rene, og sammen med overvannsrør får bekken dårlig vannkvalitet.. Regn og flomvann har tæret på turveien og vanskeliggjør fremkommeligheten for rullestoler og barnevogner. Veien kan også bli farlig glatt i kaldvær. Utbedring og grusing av topplaget kan trengs. Det er også behov for opprydding av søppel fra byggefelter, særlig ved Radiumhospitalet, der et nybygg er kommet betenkelig nær bekkeløpet.

Det er kjent at Friluftsetaten forbereder en større sak om de ubebygde naturområdene langs hele Mærradalen fra Sørkedalsveien til Radiumhospitalet ved Ring 3. Formålene vil være omregulering til spesialområde (friområde/naturvern) for å sikre verneverdige naturtyper og biologisk mangfold. Oslo Elveforums Mærradalsgruppe og Røa Vel ønsker tiltaket velkommen – og håper at ovennevnte mangler kan bli utbedret i denne sammenheng.

Mærradalsbekken er lukket under Ring 3 og så påny åpen gjennom villahager på Ullern, Abbediengen og Bestum. Ingen sti følger bekken, men den kan ses i en stor slukt ved St. Edmunds vei og ved velvillig adgang i en mangfoldig privat hage. Nedenfor Bestun stasjon er det en liten dam som kan trenge rydding og rehabilitering. Til slutt skjuler bekken seg under storkrafikken på E18 og renner ut i Bestumkilen ved Maritim.

HOFFSELVA OG MAKRELLBEKKEN

Vannsîg, myrer og bekker i Vettakollen og Frønsvollåsen, fra Tryvasshøgda og Voksenkollen samler vann til *Skådalsbekken* og til *Styggedalsbekken* fra Øvresetertjern. Disse to tilløpsbekkene til Hoffselva renner i nokså dype bekkedaler før de møtes ovenfor Holmendammen. Den tredje av hovedkildene er *Makrellbekken* fra Voksenåsen, Besserudtjernet og Holmenkollen. Den møter Hoffselva ved Hoff.

Fra gangveier og turstier kan vi stykkevis se bekkeløpene, men i boligområdene er de ikke alltid tilgjengelige. Den som iherdig vil følge bekkene, må gå i slyng og sving og oppsøke dem, der de krysser boligveiene. Vandreren vil stundom kunne glede seg over at noen hageeiere har tatt bekkevannet vakkert i bruk med smådammer i hagene Andre har brukt bekken som avfallsplass for kvist og kvas, atter andre har lukket den helt for å få mer plen.

Oslo Elveforum og Hoffselvgruppen setter ikke stor pris på denne 'fortidsholdningen', og vil gjerne ha kontakt med velforeninger og hageeiere om en bedre skjebne for bekkene. Områdene nord og øst for *Holmendammen* er fine og mye brukte friområder. Det er et visst håp om at kommunen kan erklære vannet i dammen som velegnet til bading, men ennå fører tilløpsbekkene forurensninger fra eldre ledningsnett som å rehabiliteres. Bekkene drar i flomtiden med seg jord og slam som grunner opp vannet og krever maskinell opprydding. Dammen er treningsdam for sportsfiskere, som også prøver seg i Holmenbekken nord og sør for dammen.

Bekken krysser seg åpen og gjennom kulverter under bilveier og baner ned til *Smestaddammen*. Den var tørrlagt, men ble gjenåpnet som forpliktelse for en større privat utbygging i nabolaget, Breddene er parklagt med gangveier og benker og anlegget er velholdt, men kanskje litt for sterilt i stilen. Noen prøver fiske også her.

Hoffselva renner videre ned i en nedre Smestadam, kalt *Bjørnebodammen*, som har et større gjengrodd midtparti, en øy med vannkjære planter og et nokså mangfoldig fugleliv. Ikke langt nedenfor stuper den friske Dronningfossen ned i en dyp bekkedal.

Her slutter **Makrellbekken** seg til Hoffselva i et dramatisk juv, vel verd et besøk. I sitt løp ned Holmenkollåsen er bekken mye lukket, men fra Holmen stasjon på Østeråsbanen er den igjen et levende trekk i landskapet. - Når det nå pågår omregulering til friområde av arealene som var tiltenkt "ny Sørkedalsvei", byr det seg muligheter for gjenåpninger av både deler av Makrellbekken og av bortgjemte småbekker i Holmenområdet.

Hoffselva, økt med vannet fra Makrellbekken, passerer gjennom *Hoffsdammen* – en gammel mølledam, vanningsdam og attraksjon for Hoff gård. Forurenset, næringsrikt vann har gitt gode vekstmuligheter for alger og vannplanter, så dammen er mye gjengrodd, men har frodige bredder med kastanje, ask og gullregn. Lokalt er det interesse for en opprensning av dammen, men det må skje i nært samspill med kommunale og statlige fagfolk på slike biotoper.

Hoffselva er mye åpen videre mot Skøyen. Planen om fjerning av et betongdekke ved Engebrets vei er skringlagt inntil videre. – To svinger lenger ned er det skjedd drastiske inngrep mot elva:

Kommunens norm om 20-meters grense fra elv er fraveket ved plassering av et nybygg for et stort IKT-firma tett inntil elvebredden. Spunsing for forstøtninger har skadet bredden, og elva ble forurenset med betongsøl.

Hoffselva er en viktig gyteelv, både for vandrende anadrom fisk fra fjorden og for lokale fiskestammer. Hoffselvgruppen og Oslo Elveforum misliker sterkt dette bruddet med kommunens gode intensjoner med byvassdragene.

Hoffselva fortsetter under trikk, trafikk, tog og på Skøyen. I 2003 sto den gamle varemessen for fall, og byutviklingsprosjektet Sjølyststranda kom i gang i regi av OBOS og Veidekke. Hoffselvgruppen i Oslo Elveforum hadde positiv kontakt med utbyggerne om å ta vare på elvevannet som en attraksjon i bygningsmiljøet og ikke plassere nybygg for nær elva. Planene utvikler seg ikke helt til vår tilfredshet:

En del av elva er beholdt åpen, men forsvinner i svære rør under et såkalt 'miljølokk', der den hektiske bilstrømmen på Sjølystveien E18 skal krysse elva. Lokket er trolig ment å være støyskjerming for noen av boligene, men er ingen prydd for landskapet. Vi ville langt heller ha ønsket veien lagt på brospenn med sikt ned til elva, og iallfall at gang-sykkelveien over elva ved Karenslyst kunne vært på bru.

-0-0-0-0-

FROGNERVASSDRAGET - FRA FROGNERKILEN TIL SOGNSVANN

har en lengde på ca 7 km – med Svartkulp og Åklungene som kilder inne i Marka. De største sidebekkene er den åpne Risbekken fra Båntjern - og Gaustadbekken, som for en stor del er lukket - med mange tilløpsbekker i Sogn og Nordbergområdet.

Sognsvannsbekkens øvre løp renner gjennom Haugerud og Gaustadgårdenes gamle landbrukslandskap ned til Rikshospitalet. På Kringsjøområdet i øst nær Sognsvannsbanen er gamle utfartskafèer avløst av Idrettshøgskolen, studentboliger og grunnskolene Kringsjø og Nordberg. Treningsbaner for fotball (Lyn og Koll) ligger også øst for bekken, nær gangveien fra Haugerudmorenen opp til Akerveien. Denne gangveien er avbrutt av Idrettshøgskolens uteområder og bør gjenopprettes.

Tursti langs Sognsvannsbekken

Oslo bystyre har i 2005-budsjettet markert ønske om en tursti langs Sognsvannsbekken. Den bør kunne bli lagt i kantsonen øst og/eller vest for bekken i samråd med bl.a. Friluftsetaten. Planen om en treningsgolfbane på jordene vest for bekken ble avvist av bystyret i mai 2004. Kravet om en kjørbar vei over bekken bortfalt dermed. Høsten 2004 ba Lyn om å få anlegge treningsløyper på to nye, enkle broer over bekken. Saken er ennå ikke avgjort. Anlegg av en liten treningshoppbakke på N IH-området i øst reiser spørsmål om bevaring av kantsonen og biologisk mangfold.

Høydebasseng i Vettakollen

Vann og avløpsetatens planer om anlegg av et høydebasseng i Vettakollen har to alternativer for tunneldrift, riggtomt og uttransportering av steinmasser, det ene mot øst ned til og over Sognsvannsbekken. Oslo Elveforum har gitt uttalelse til denne saken – og også til sak om nybygg ved Senter for barne- og ungdomspsykiatri ved Sognsvannsveien. Vi merker oss med glede at bystyrevedtaket presiserer at bygging og anlegg skal holde en avstand på minst 20 meter fra bekkeløpet.

Gaustadbekkdalen

I Gaustadbekkdalen er bekken lukket siden 60-årene, og dalen er et stort byutviklingsområde for forskning og undervisning. Oslo Elveforum v/Frognerelvgruppen og lokale velforeninger har også i 2004 vært aktive i drøftinger med Statsbygg, utbyggere og aktuelle kommunale etater om at byutviklingen må omfatte planer for gjenåpning av det nedgravde bekkeløpet, utvikling av grøntdrag og anlegg av turvei gjennom hele dalen i samsvar med bystyrets vedtak i 2001 og 2003, samt den seneste prioriteringen i 2004-budsjettet med penger til planlegging.

I 2004 har hovedtema vært plass for bekk, grøntdrag og turvei sør i Gaustadbekkdalen langs planlagte nybygg for Forskningsparken, nytt Miljøforskingsenter og Informatikkbygg 2. Utbyggerne inkluderer bl.a. bruk av bekk og vannspeil i løsninger for uteområdene. Friluftsetaten, Samferdselsetaten og Vann og avløpsetaten deltar i planleggingen – og fra høsten 2004 også i den påbegynte planleggingen av Gaustadbekkdalen nord. Bydel Nordre Aker, Oslo Elveforum og Blindern Vel skal medvirke i en referansegruppe.

Majorstuen-området

Byutviklingen av sporområdene på Majorstua var tema i et større planseminar (en charette) i regi av Plan og bygningsetaten i juni 2004. Planene aktualiserer bl.a. ideene om å få elvevannet opp i dagen igjen mellom Slemdalsveien og Sørkedalsveien, der de gamle Frøendammene prydet landskapet. Oslo Elveforum har gitt innspill om dette – og samarbeider med *Grønn rute* om turvei over banesporene på Majorstuen – helst med synlig vann langs turveien.

Frognerparken og Frognerelvas nedre løp

I samråd med Frognerparkens Venner har vannkvaliteten i Frognerdammene, rehabilitering av parkanlegget og mulighetene for gjenåpning av Frognerelva opp av kulverter det siste stykket mot Frognerkilen vært tema.

Kommunedelplan – og skjulte bekkeløp

De ovennevnte temaene har også vært aktuelle i Oslo Elveforums innspill til Kommunedelplan for friluftsliv 2005-2008 og til Friluftsetatens og OOF's arbeid med ajourført turveioversikt. - Våre synspunkter har her vært forankret i vårt arbeid med den 'historiske blå listen' over åpne og lukkede vassdrag i Oslos byggesone laget i samarbeid med Vann og avløpsetaten.

Kart og tekst i 'blå liste' påviser bl.a. den lukkede Majorstuebekken fra Øvre Blindern ned mot Frognerelva, Gaustadbekkens mange tilløp fra Sogn og Nordberg - og Skøyenbekkens lukkede løp fra Vinderenområdet via Vestre Gravlund ned mot Drammensveien -.med åpen bekk i Den engelske parken.

-o-o-o-o-

AKERSELVA

Akerselva er en blå-grønn korridor fra Maridalsvannet til Bjørvika. Den er en livsåre for biologisk mangfold, og byr på både natur- og kulturelle opplevelser.

Det har skjedd mye positivt de siste årene når det gjelder å ta vare på Akerselva. Men det har også vært stor byggeaktivitet langs et populært lokaliseringsområde. Presset på såkalt attraktive utbyggingsarealer er derfor fortsatt bekymringsfullt.

Den viktigste oppgaven for Akerselvas venner er å kjempe for at elvedalen forblir en grønn lunge i byen. Foreningen uttaler seg til reguleringsplaner og tar selv initiativ når uheldige tiltak blir gjort i eller ved elva. Det er viktig at gangveiene vedlikeholdes og at det kan legges til rette for barnevogner og rullestolbrukere der det er mulig. Enkelte steder bør det likevel *ikke* åpnes for ferdsel langs elva, av hensyn til gamle bygningsmiljø som bør bevares eller faunaen i området.

For Akerselva og nærområdet langs den har også stor betydning for fugle- plante- og insektlivet. Derfor er det viktig at ikke busk og kratt blir fjernet ut fra rene parkhensyn og et ensidig fokus på enkelt vedlikehold.

Med sine om lag 20 fosser og stryk og mange gamle fabrikkbygg er Akerselva en svært viktig kulturhistorisk dokumentasjon på industri-reisingen i Norge.

For Miljøforeningen Akerselvas venner er alle disse tre aspektene, det sosiale, det økologiske og det kulturhistoriske- viktige å kjempe for.

I året som har gått, har vi foreningen uttalt seg om følgende bygge- og reguleringsaker:
Sagveien 17, Trondheimsveien 5, Nedre gate 8, Søndre gate 2, Vulkan-området,
Maridalsveien/Arendalsgate ved Myraløkka, Christian Krohgs gate 2, Frysjaveien, Kjelsåsveien 160, Thorvald Meyers gate 2 og Sandakerveien 102/108.

For å øke interessen for Akerselva og for å få flere medlemmer, har foreningen deltatt i flere arrangementer. Det er også trykt opp en ny informasjons- og vervebrosjyre.

-o-o-o-o-o-

HOVINBEKKEN – GODT PLASSERT HOS PLANLEGGERNE

Med sin posisjon som den mest lukkede av Oslos 10 vassdrag er det gledelig å merke hvor stor oppmerksomhet Hovinbekken har fått blant byplanleggerne. Dette kan delvis forklares med at den renner gjennom sentrale deler av Oslos østlige byområder som er i støpeskjeen mht. store omreguleringer, delvis med at den blå strukturen på kort tid har kommet med blant planleggerne som et viktig miljøskapende element. For vår del vil vi også gjerne være med på å bringe Hovinbekken tilbake til sin viktige historiske posisjon i bybildet, noe som godt kan karakteriseres ved ordet *byreparasjon*. I tillegg ser det ut til at drømmen om en turveiforbindelse mot Gamlebyen, med bekkfølge av Hovinbekken, ikke er så langt unna virkeligheten som for bare kort tid siden.

Klosterenga og utløpet mot fjorden

Friluftsetatens reguleringsforslag for Klosterenga park var ute til høring høsten 2004.

Oslo Elveforum og Hovinbekkgruppen sendte en felles høringsuttalelse til forslaget med følgende hovedinnhold:

Bekken må få et tydelig løp gjennom parken som befester dens posisjon som gammel grenseelv for middelalderbyen Oslo.

Tidligere dam, foss og bro ved innløpet fra Åkebergveien bør få en historisk rekonstruksjon.

Hovinbekken gjenåpnes fra Klosterenga og ut i Bispevika via vannspeilet i Middelalderparken som anbefalt i OEs reguleringskart for Bjørvika, utarbeidet av Are Eriksen.

Jordal-, Ensjø- og Økernområdet

Konkrete planer for gjenåpning videreføres av de kommunale etatene for alle disse områdene. Som ny bekreftelse på dette ser vi at planene om gjenåpning med stort vannspeil på teglverkstomta nå også er utførlig omhandlet i Statens vegvesens ”Utredning om vannmiljø” revidert oktober 2004.

Arrangementer , vandringer

En presentasjon av Oslo Elveforum for Bjerke bydel og et bildekåseri om hva som skjer med Hovinbekken ble foretatt av Tor Holtan –Hartwig og Karsten Sølve Nilsen for lokalbenken i Bjerke Bibliotek 24.04.04.

Kjenn din by-vandring i regi av Bymuseet og med Karsten Sølve Nilsen som guide ble gjennomført 01.06.04 med start på Risløkka og vandring langs bekken med avslutning på Årvoll gård. Stort fremmøte og engasjert publikum.

Kulturell lysvandring langs Hovinbekken fra Bekkedalen til Granern, med spennende program for barn og voksne, ble gjennomført med guide 16.09.04. Av innslagene underveis kan nevnes: Klarinett-spill, afrikanske trommer, korsang, og flammesjonglering.

-o-o-o-o-o-

ALNA – IKKE BARE VISJONER

Forrige årsmelding fremhevet begrepet *Alnavisjonen* som Oslo kommune flagger - med satsingen på Alna som et hovedelement i utviklingen i Groruddalen. I løpet av 2004 har flere av visjonene falt på plass, noen som utførte prosjekter og andre som mer konkretiserte planer.

Hølaløkka: Gjenåpningen av Alna med vannpark ble markert ved et arrangement 2. sept. med VAV og FRI som vertskap og med byråd Peter N. Myhre som foretok den høytidelige åpningshandlingen ved å slippe to ørreter ut i den største dammen. Dette er den viktige starten på planen om åpen Alna med turveifølge i et sammenhengende grøntdrag fra marka til fjorden.

Turvei langs Fossumbekken: I juli hadde Friluftsetaten den nye turveien langs bekken ferdig. Veien, som er del av turvei D10, er 1300 m lang med to bekkebroer underveis. Den går fra Grorudveien til bekkens møte med jernbanen ved enden av Maria Dehlis vei .

Områdeplanlegging: Alnaelvas venner har deltatt aktivt i arbeidet med områdeplanleggingen i regi av PBE og Plankontoret for Groruddalen. Viktige temaer er konkretisering av åpningsplanene for Terminalområdet og Breivollbarrieren, foruten gjenåpning av sidebekker. For Bredtvetområdet er det særlig lagt vekt på bedring av turveiforbindelsene og vegetasjonen langs Veitvetbekken.

Høringer: I løpet av året har Alnaelvas Venner avgitt en rekke høringsuttalelser som i vesentlig grad omhandler vern, gjenåpning og turveier elvelangs. Herunder kan nevnes: Kværnerområdet i Lodalen, Bryn-knutepunktsutvikling, Nils Hansens vei-teglverket, Harry Fetts vei-Østensjøbekken, Trasop-Tvetenbekken, Sletteløkka-Sandås/Veitvetbekken, turvei Huken-Alunsjøen og Svarttjern med bekkeåpning på begge sider.

Blå liste: Alnaelvas venner har med en egen tre-mannsgruppe deltatt i arbeidet med BLÅ LISTE som omfatter registrering og kartlegging av alle Oslos elver og bekker, åpne og lukkede. Alnaelva-gruppen har tatt for seg Alna fra fjorden til kildene og med et eget kapittel for Fossum/Tokerudbekken. Mye av arbeidet er gjort ved befaringer i marka. Spesielt for sidebekkene har dette vært et spennende arbeid, delvis med oppklarende overraskelser.

Aktiviteter: Venneforeningen har i året fortsatt sitt arbeid med elvevandring og opplysnings- og foredragsvirksomhet. OEs vårmøte og høstmøte ble arrangert med venneforeningen som vertskap, henholdsvis på Natur Videregående Skole og Tveten gård. I august ble det arrangert en Ridderturning i Alnaparken hvor venneforeningen deltok sammen med flere lag og foreninger.

Lysvandring: Årets største publikumssatsning var vandringen langs en lyssatt Alnaelv fra Grorud til Kværner som i år ble arrangert på høstjævndøgnsdagen den 23. september. Det ble satt ut 3000 lysbokser langs den ca 15 km lange strekningen. En spesiell attraksjon i år var den nye vannparken på Hølaløkka hvor Vann- og avløpsetaten og Friluftsetaten hadde egne arrangementer med lyssetting. For øvrig var det mange artige innslag langs løypa og venneforeningen hadde sine stands på lokale stoppesteder. Publikumstilstrømningen var upåklagelig med ca 4000 vandrere, så dette frister absolutt til oppfølging.

ØSTENSJØVANNET -VERN OG FORVALTNING

Østensjøvannets Venner (ØVV) arbeider for varig vern og forsvarlig skjøtsel av vannet og de omkringliggende natur- og kulturlandskap; herunder gårdene Østensjø og Abildsø.

Hele området ble i 2002 reguleringsmessig vernet som ”**Østensjøområdet Miljøpark**”. Foreningen har i 2004 levert sitt bidrag til en omfattende skjøtelses- og forvaltningsplan for området, og denne bearbeides nå videre av forsker Tor Erik Brandrud på oppdrag fra kommunen.

Bekkeåpninger: Langerudbekken er åpnet vest for Bogerudmyra som et resultat av ØVV's forhandlinger i forbindelse med etablering av en kunstgressbane på Rustadfeltet.

Bekkeløpet er nå utformet som en rensesepark, der vannet går i flere slynger for sedimentering og lufting. Vann- og avløpsetaten og Friluftsetaten samarbeider om dette – og vurderer tilsvarende park- og vannrenningsprosjekter for andre tilløpsbekker til Østensjøvannet, som Rustadbekken, Bølerbekken og Godliabekken. Formålet er å sikre fremtidig vanntilførsel som erstatning for den nåværende overføringen av vann fra Skraperudtjernet i Ljanselva til Østensjøvannet. Konesjon for denne ekstraordinære vanntilførselen er i 2003 gitt av Norges Vassdrags- og Energidirektorat og skal avsluttes innen høsten 2013.

Kulturlandskapet rundt vannet: Gangveien rundt vannet er i 2004 endelig rehabilitert til glede for de mange som benytter området til rekreasjon. ØVV har også i år besørget slått og deltatt i rydding av gjengroingstruede deler av kulturlandskapet. I denne sammenheng er det lagt ut områder for hestebeite.

Informasjonsarbeid: Et større prosjekt med utplassering av informasjonsplakater ved viktige natur- og kulturlokaliteter er videreført. Samarbeidsprosjektet med Østensjø Historielag og Deichmanske bibliotek Oppsal om nettpublisering av lokalhistoriske bilder ble offisielt åpnet i mars 2004, og dette har fått stor oppmerksomhet både fra publikum og presse.

ØVV og historielaget samarbeider også om et **Kulturkart for Østensjøområdet** etter initiativ fra bydelen. Medlemsmagasinet **Sothøna** kommer ut to ganger årlig og inneholder mye interessant stoff om både natur og lokalhistorie. Foreningens initiativ overfor skolene er videreført i form av utvidede nettsider og i form av et undervisningsopplegg for 4. og 7. klassetrinn. Skolene medvirker også i årlige ryddeaksjoner ved vannet.

Høringer: ØVV har i løpet av året avgitt en rekke høringsuttalelser og vært sentrale i bydelens friluftsutvalg, som ble opprettet i forbindelse med behandling av Kommunedelplanene for friluftsliv og idrett 2005-2008. Østensjøområdet benyttes aktivt både til rekreasjon og undervisning og er svært mye benyttet av ornitologer.

MILJØPROSJEKT LJANSELVA

Reguleringsvedtaket i Oslo bystyre juni 2003 med en verneplan for Ljanselva har vært basis for det videre arbeidet med Ljanselva i 2004. Et ca 100 meter bredt grøntområde er sikret på begge sider av Ljanselva fra Skraprudtjern til Bunneffjorden.

Grønnbeltet er vernet dels som friområde og dels som naturvernområde.

Arealet for dette artsrike naturområdet som nå er sikret for fremtidens generasjoner, kan i størrelse plasseres i klasse med arealene på Ekebergsletta.

Overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvann: Konesjon for fortsatt overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvann er innvilget Oslo kommune av Norges Vassdrags- og Energidirektorat begrenset til høsten 2013. I mellomtiden er Ljanselvasvassdraget sikret en minstevanntilførsel, som i gitte situasjoner i tørkeperioder prioriterer Ljanselva.

Aktuelt informasjonsmaterieill: 1. Et turkart over Ljanselva med mange historiske opplysninger er til salgs i Ark bokhandel på Sæter for kr. 30,-. 2. Et kulturvandringsshefte med mer utfyllende stoff kan fås i Miljøprosjekt Ljanselva for kr. 50,-. 3. En 20 minutters video om Ljanselva kan skaffes for kr. 125.-

Aktiviteter i Miljøprosjekt Ljanselva i 2004 var bl a:

Sagstua og Sagløkka: Vi kan glede oss over at Sagstua er kommet i virksomhet som lærings- og opplevelsessted for barn. Det fungerer også som kurssted for lærere om "Læring i friluft" i regi av Oslo og omland Friluftsråd, som Miljøprosjekt Ljanselva/Oslo Elveforum har et nært samarbeid med. -- Uthuset er fullført, og materieill til bruk og utlån i forbindelse med friluftsliv og læring er anskaffet. Et betydelig dugnadsarbeid forbereder undervisningsopplegg.

"Lokalt eierskap": Ryddingen langs elva i samarbeid med Ruskenaksjonen er fra 2004 forsøksvis organisert lokalt. Skoler og barnehager har for en nærmere avtalt elvestrekning ryddet "sitt" område på selvvalgt tidspunkt. Flere hundre barn og voksne har deltatt i dette arbeidet. Friluftsetaten har kjørt bort innsamlet avfall, dels er bortkjøring ordnet privat. Vi konstaterer med glede at det nå er mye mindre søppel å finne langs elva enn i tidligere år, men den store P-plassen ved Hauketo jernbanestasjon og området rundt kiosken ved Ljabru hovedgård er stadig forsøplet. En ordning med "lokale eierskap" har byomfattende dimensjoner og bør utvikles i bydelene i samspill med skoler og velforeninger.

Turstier: Fra trikkesløyfen ved Ljabru er en kort strekning sydover langs turvei E 11 utbedret ved en mindre fjellsprenkning og ved utfylling med grus og sand. Takk til Friluftsetaten.

En plan er laget med sikte på føring av tursti syd-øst for og utenom "urskogen" - særlig med tanke på barnevognbrukere og syklistere - på strekningen mellom Engersbråten og Leirskallbråten. Planen er lagt fram for Friluftsetaten. Bystyret har på 2005- budsjettet avsatt kr. 200 000 til turstiarbeid øremerket Ljanselva og Gaustadbekken. En enkel trapp er bygd på dugnad i den bratte, leirete stien ned mot kloakkbreen over Ljanselva nord for Kantarellen.

Gjenåpning/rehabilitering: En kort strekning av Gjersrubbekken under Europaveibroen på Klemetsrud er gjenåpnet. Takk til Statens Vegvesen Oslo.

Gjenåpning av Prinsdalsbekken i forbindelse med byggeplaner i Holmveien 2 og Olaves Hvervens vei er fokusert i forbindelse med høringssaker.

Ljanselva gravde i sommer sitt eget løp under kulvertporten ved Hallagerbanen. Takk til Vann- og avløpsetaten som har reparert elvebunnen, slik at vannet nå følger den ordinære vei.

Kulturbeite på Sagløkka er vedtatt gjennomført i prinsippet med intensjoner om igangsetting sommeren 2006. Friluftsetaten og Selskapet for Norges Vel har hovedansvaret for kulturbeiteprosjektet. De vil også sørge for innleieing av beitedyr mv. Kastellet skole har erklært seg villig til å delta i et skigardprosjekt med sikte på inngjerding av området

Elvevandring: Miljøprosjekt Ljanselva har stilt med guide ved en rekke elvevandring langs Ljanselva.

Høringssaker/kontakt med bydelene: I forbindelse med byggesaker nær vassdraget fungerer Miljøprosjekt Ljanselva som høringsinstans på vegne av Oslo Elveforum.

Kopi av høringssvarene sendes vedkommende bydel som ledd i et godt utviklet og konstruktivt samarbeid på lokalt plan.

Fremtidsrettede oppgaver dreier seg om å (1) *bevare vannmiljøet* i Gjersrud-Stensrudområdet når denne bydelen skal bygges ut, (2) *gjenåpne bekkestrekninger* langs Lustjernbekken, Gjersrubbekken, Prinsdalsbekken og Dalsbekken og (3) *verne, utvikle, registrere og listeføre* det biologiske mangfoldet langs elva.

ELLINGSRUDELVA – FRA FRI-ELVÅGA TIL LANGVANNET I LØRENSKOG

Grenselva mellom Oslo og Lørenskog er åpen i hele sin lengde, bortsett fra kryssing i kulvert under Karihaugveien og motorveien Rv 159. Det er jevnt god turvei-/turstiforbindelse langs eller nær elva, vekselvis på begge sider.

Elva svingte seg i meandere over sletta ved Ellingsrud gård inntil den fikk sitt nåværende rette løp en gang i 1950-årene. Med full vannføring før drikkevannsreguleringen og før terskelen ved Steinbånn ved Starveien ble sprengt bort, var elva av betydelig størrelse. Den forsynte også de nå drenerte sumpmarkene (vikingene trakk sine skip gjennom dette området mellom Alna og Øyern). Det finnes rester etter flere skanser i området, blant annet brukt mot Karl 12. og svenskehæren. Den gruppa som har arbeidet med Ellingsrudelva, har hovedsakelig vært opptatt av de kulturhistoriske aspektene.

Ellingsrud mølle fra 1795:

Langs elva, særlig ved plassen Nuggerud, har det i førindustriell tid vært betydelig virksomhet avhengig av vannkraft, så som mølledrift, sagbruk og teglverk, som det ennå finnes til dels svære ruiner etter. Vi har engasjert oss sterkt i bevaring og tilgjengeliggjøring av disse ruinene. På den bakgrunn har Lørenskog kommune satt opprenskning og bevaringstiltak inn på sin fremdriftsplan. Etter arkivstudier og ved engasjement av møllekyndig arkitekt har vi fått laget tegninger av hvordan den svære femetasjes mølla sannsynligvis må ha sett ut.

Informasjon og kontakt: Det er ønskelig at det settes opp opplysningsskilt som viser de mange forbigående på Mariholtveien hvilken unik virksomhet som fant sted her for 200–300 år siden. I den anledning har vi hatt et godt samarbeid med Østmarkas Venner, Groruddalen Historielag, Ellingsrud Velforening og Høybråten Velforening. Vi har således også vært i kontakt med Byantikvaren, Friluftstaten i Oslo kommune v/Jan Fredriksen og Lørenskog kommune v/Bjørn Torp og Bjørn Berre. Over alt møter vi velvilje og positive tilbakemeldinger. Arbeidet fortsetter.

Vårt arbeid har jevnlig vært omtalt i lokalavisen, og vi har stilt opp på lokale orienteringsmøter. Elvegruppen har ellers gjort seg kjent med ideer og løsningsforslag, når det gjelder vassdragsforvaltning i kommuneplanen for Lørenskog.

GJERSJØELVA - I NABOSKAP MED OPPEGÅRD KOMMUNE.

Elva fra Gjersjøen har en kort felles grense med Oslo på den siste tredelen ned mot Bunnefjorden. Gjennom historien har den vært en arbeidsom elv med møller og kverner, fløting og sager.

Gjersjøelvprosjektet forestår nåtidsbruken i et samarbeid mellom Oppegård Jeger- og fiskerforening, grunneiere, historielag, båtforening og kommunen. Samtlige kulturminner i elvedalen er registrert. Tre dammer, ruiner av en sag og en mølle er restaurert.

Stadig flere har fått høre om nybyggingen i 2002 av en oppgangssag av gammel modell, lik den typen som har saget stokker til bord og plank - og skapt arbeid og rikdom i mange vassdrag. Saga er reist på digre, solide steinblokker med saghuset laftet av erfarne tømrere. Vassrenner kan lede elvevannet inn på vasshjulet som driver sagbladet. Det er en stor opplevelse å se saga i drift, og i 2004-sesongen har det vært arrangert en rekke demonstrasjons-saginger for forskjellige grupperinger.

I Gjersjøelva er det blitt gjennomført mange habitatsforbedrende tiltak for sjørørret og laks, og fiskens mulighet for vandring opp elva er sikret gjennom bygging av to fisketrapper. Det er anlagt turstier med informasjonsplakater, parkeringsplass og egen fiskeplass for funksjonshemmede.

-0-0-0-0-0-0-

ANDRE VANN- OG MILJØTEMA :

”ELVELANGS I FAKKELLYS”

Det var også i år en fin begivenhet i godt høstjevndøgnsvær med stor publikumsoppslutning langs **Akerselva** fra Oset til Vaterlandsparken. Bydelene langs elva var aktive med fakler og mange arrangementer. På den siste strekningen fra Hausmanns bro ned til kulverten underholdt musikalske mennesker fra båter i elveløpet. Oslo Elveforum samarbeidet med **Miljøforeningen Akerselvas Venner** .

Foreningen **Alnaelvas Venner** tok ansvaret på nytt med ”Elvelangs i fakkellys” langs **Alna**. Et aktivt informasjonsarbeid med løpesedler, spalteplass i lokalavisen og kontakt til bydelene gjorde tiltaket kjent og lokket tusentall ut på elvevandring med gode opplevelser.

VERDENS VANNDAG 2004

Oslo Elveforum markerte Verdens vanndag 22.mars 2004 med en vassdragsbefaring.

Her deltok representanter fra Oslo-benken og fra Miljø- og energikomiteen i Stortinget foruten en rekke kommunale representanter med varaordfører Svenn Erik Kristiansen i spissen. Guider var Albert Nordengen, historikeren Karsten Alnæs, OBOS-direktør Martin Mæland, lederen for Groruddalskontoret Petter Daae Slipher og Terje Nordeide i VAV.

Hensikten med befaringen var å markere bærekraftige perspektiver i hovedstadens syn på og behandling av sine vassdrag. Vi besøkte de fremtidige elveutløpene til Bjørvika og understreket betydningen av at de tre historiske **Akerselva**, **Hovinbekken** og **Alna** igjen må finne sin plass som autentiske, åpne elver til det fremtidige Bjørvika.

Deretter ble Groruddalen og Alna presentert med omtale av *Alnavisjonen* og utviklingsprosjektene i dalen – før en befaring av byens første store gjenåpningsprosjekt i Alna: *Leirfossen og Hølaløkka* like ved Grorud jernbanestasjon. Dette er et eksempel på en fysisk gjenåpning, kombinert med et aktivt forsøk på gjenskaping av biologisk mangfold både i vann og våtmark. Avslutningen var en vandring med guider ned langs Akerselva.

OSLO BYS MILJØFESTIVAL 2004

På **Verdens miljødag** 5. juni representerte **Alnaelvas Venner** virksomhetene til Oslo Elveforum på stand ved Karl Johan.

BIOLOGISK MANGFOLD - FRA TEORI TIL HANDLING

Friluftsetaten har gitt ut et veiledningshefte for å øke kunnskap og forståelse for hvordan hensynet til det biologiske mangfoldet kan integreres i kommunens oppgaver.

Veilederen formidler og illustrerer 16 økologiske prinsipper for arealplanlegging, skjøtsel, restaurering og nyetablering av grønne områder i byen og skogene som omgir den.

Heftet vil være til stor nytte for Oslo Elveforums foreninger og elvegrupper og andre brukere. Friluftstetaten tilbyr et kortvarig kurs, som også informerer om den nye naturdatabasen med biologisk viktige naturtyper i Oslo kommune.

TURGUIDEN ”ELVELANGS I OSLO”

Aschehoug forlag lanserte i april 2004 en ny turguide til bruk for vandrere i alle aldre *”Elvelangs i Oslo”*. Redaktør har vært Ida Elisabeth Hvoslef, og en arbeidsgruppe fra Oslo Elveforum har bidratt mye til utarbeiding av stoffet og har skaffet til veie brorparten av bildestoffet i en kreativ nyskappingsprosess. Vi tror den vil glede mange. Turguiden kan kjøpes i bokhandlene eller fra Oslo Elveforum.

”Med barn og unge langs Osloelvene” er Oslo Elveforums hovedprosjekt rettet mot barn og unge i skole og barnehage. Vår prosjektansvarlige er *Trine Johnsen* som samarbeider med *Christine Sunding* og konseptet ”Læring i Friluft.” i Oslo og Omland Friluftsråd (OOF), Nedre Vollgate 9, Oslo.

Arbeidsgruppen ”Over stokk og stein” med tiltak for opplæring av barn og unge har hatt to samlinger på Sagstua ved Ljanselva i 2004. Gruppedeltakerne deler erfaringer og hjelper hverandre med prosjekter for å styrke grunnskolens uteundervisning langs elver og bekker. Deltakere er: Vivi Paulsen (VAV), Bjørg Rasmussen (Miljøprosjekt Ljanselva), Finn A. Gulbrandsen (Østensjøvannets Venner), Christine Sunding (OOF), Frode Svane (Barnas Landskap), Per Rune Stav (Norges Jeger og Fiskerforbund, Oslo) og Trine Johnsen (Oslo Elveforum).

Gruppen samarbeidet bl.a. om undervisningsopplegg for elever ved Rustad skole som ble gjennomført ved Sagstua 1. juni og danner grunnlag for generell undervisning flere lett kan ta del i ved Ljanselva (Sagløkka-området). Informasjonsbrosjyre om Sagstua er utarbeidet og sendt 41 skoler som grenser til Ljanselva med invitasjon til å bruke Sagløkkaområdet til uteskoleundervisning. I samarbeid med OOF er det utviklet en utstyrsbase til undervisning og turbruk på Sagstua. Eget hefte om utlånsordningen er utarbeidet.

Vandring med undervisning med ca. 100 elever fra Bekkelaget skole over tre dager ved Ljanselva, og en kursdag med lærere fra Snarøya og Voksen skoler langs Lysakerelva.

Arrangementer: Oslo Elveforums prosjektmedarbeider *Trine Johnsen* har hatt viktige roller i arbeidet med følgende arrangementer: ”Elvelangs i fakkellys” ved Akerselva 23/9 og ”Elvetrimmen” ved Lysakerelva 2/9 i samarbeid med Ullern Idrettsforening, - Oslo Elveforums innsats på Stortorget på Verdens Miljødag 5. juni, - en natursti ved Hoffselva i forbindelse med ”Friluftslivets uke” i samarbeid med OOF – og et friluftsopplegg 30/9 for Sagene SFO ved Sagdammen/Akerselva.

Videre var Oslo Elveforum vertskap for Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE), Region Øst på en større befarings til Oslovassdragene 9/9: Først til Hoffselva, så via Middelalderparken og Bjørvika til Ljanselva, fulgt av besøk på Sagstua, der barnehagebarn serverte vafler, videre til Alna og Hølaløkka, til Nydalen med en vandring langs Akerselva med avsluttende båttur gjennom kulverten fra Vaterland til Operatomta.

Trine Johnsen har ellers deltatt på konferansen ”Friluftsliv i skolen” på Norges Idrettshøgskole, - befaringer ved Bjølsen Valsemølle og Arkitekthøgskolen, en presentasjon av Oslo Elveforum for Statsbygg, og hun har medvirket i interimsstyret for Lysakervassdragets Venner høsten 2004 for å forberede stiftelsen i april 2005 av en elveforening for grenselva mot Bærum..

IV Oslo Elveforums organisasjonsarbeid

Oslo Elveforum (OE) er et arbeidsfellesskap for i alt 13 foreninger/ frivillige arbeidsgrupper. ved byens 10 hovedelver og Østensjøvannet med tilløp.

Etter valg som fant sted 20. april 2004 har **styringsgruppen for OE bestått av følgende:** Leder Tor Holtan-Hartwig, nestleder Boris Hansen, sekretær Sigurd Tønsberg, kasserer Per Henrik Bache, - medlemmer Albert Nordengen, Ellen Svinndal og Øyvind Traagstad Varamedlemmer nevnt alfabetisk: Erik Aurbakken, Unni Eriksen, Finn A. Gulbrandsen, Karin Gulichsen, Karsten Sølve Nilsen og John Tibballs. Representant for fiskeinteressene Hjalmar Eide. Velkontakt: Kjell Fr. Jacobsen.

Valgkomite til vårmøtet: Finn A. Gulbrandsen, leder, Ingrid Nissen og Marit Lillesveen. Sistnevnte ble i vårmøtet 2004 avløst av Trine Johnsen.

I løpet av 2004 er det holdt fem møter og behandlet 45 saker i styringsgruppen.

Vårmøtet i samlet forum ble holdt på Natur videregående skole på Lindeberg 20. april 2004 etter en befaring av det store bekkeåpningsprosjektet på Hølaløkka.

"Stadier på vei til en gjenåpnet bekk" var tema for orienteringer fra Dag Hovdhaugen, Eiendoms- og byutviklingsetaten, Runar Ovesen, Friluftsetaten og Terje Nordeide, Vann- og avløpsetaten. - Anders Gimse fra Friluftsetaten presenterte heftet *"Biologisk mangfold – fra ord til handling"* – og Ida E. Hvoslef omtalte den nye turguiden *"Elvelangs i Oslo"*.

Det ble redegjort for oppstarten av Oslo Elveforums arbeid med en 'historisk blå liste' over åpne og lukkede Oslovassdrag. – Vårmøtet behandlet deretter årsberetning og regnskap, samt valg på deltakere i forumets styringsgruppe og i valgkomiteen.

Vertskap for vårmøtet var Alnaelvas Venner, som også påtok seg serveringsansvaret for **Oslo Elveforums høstmøte** på Tveten gård 27. oktober. Etter omvisning på den gamle Akergården var temaene arbeidet med 'historisk blå liste'; - badevann og badeplasser i Oslovassdragene – og håndtering av overflatevann på Grønmo.

OE er **tilsluttet Oslo og Omland Friluftsråd**. Våre representanter er: Albert Nordengen, Ingrid Nissen og Tor Holtan-Hartwig med Kjell Fr. Jacobsen som varamedlem. Vår spesielle kontakt i OOF på **arbeidsområdet turveier** er Frithjof Funder (Ellingsrudelvgruppen).

Museumsgruppen ivaretar samarbeidet med Oslo Bymuseum: Albert Nordengen, Karsten Sølve Nilsen, Trine Johnsen og Tor Holtan-Hartwig.

OSLO ELVEFORUM PÅ NETTET

Webmaster Per Henrik Bache tar i mot og redigerer Oslo Elveforums informasjon på nettet.
Adressen er www.osloelveforum.org

Takk for et aktivt år !

Mange mennesker i elvegrupper og venneforeninger knyttet til Oslo Elveforum har gjennom hele 2004 arbeidet mye og godt med tilsyn, vern og rehabilitering av elver, bekker og vann i Oslo. Ikke minst har dere formidlet videre entusiasme og kunnskap om Oslovassdragene til nabolag og bydeler, til offentlige og private instanser.

Vi vil få lov å takke dere og våre mange hyggelige, nyttige og positive kontakter i Rådhuset og de kommunale fagetatene for helhjertet innsats på et sentralt felt i Miljøbyen Oslo.

Tor Holtan-Hartwig

Sigurd Tønsberg

.....

Oslo Elveforum, Rosendalsveien 8B, 1166 Oslo. – e-post: torhh@c2i.net

Telefoner: 22 28 30 13/ mobil: 918 62 226, - alternativt 22 60 19 59 eller 22 50 70 83

Organisasjonsnummer: 983 350 313, - bankkonto: 5010 05 48604